

ליקוטי מוהר"ן בפרשה

פרשת 'יתרו' ה'תשפ"ב / הרה"ג אליהו עטיה שליט"א

קבלת השיעור במייל:
6537488@gmail.com

מבוסס על ליקוטי מוהר"ן תורה ט"ו (ח"א)

תרי"ג עצות איך לעבור את העולם הזה/במעמד הר סיני התרפאנו מכל המומים/איסור הפלות שהוא רצח גמור/משה יגע בתורה מ' יום ולבסוף קיבל אותה ככלה לחתן/תרי"ג מצוות כנגד הגוף, לימוד תורה כנגד הנשמה/אורות' - תורת הנסתר, 'כלים' - תורה שבנגלה/הגילויים של הקב"ה בפרשיות בא-בשלח-יתרו/מצוות כיבוד אב ואם נצרכה במיוחד ביציאת מצרים/למה ניתנו להם דינים במרה?/יראת העונש - כלים, יראת הרוממות - אורות/מי שרוצה לטעום טעם אור הגנוז - ירבה בהתבודדות/לימוד דברי הארז"ל כדי לזכות ליראת הרוממות/מדרכי התשובה בשו"ב"ם הוא לימוד קבלה/דוקא עתה בעקבתא דמשיחא חייב כל אדם ללמוד קבלה/ ללמוד קבלה כשלא מילא כרסו עדיין בש"ס ופוסקים/ עצת העצות להינצל מכל עונש - ע"י התבודדות/איך אדם יכול לבטל מעצמו פחדים וחרדות?/קבלה לומדים מהרב רק ראשי פרקים והשאר ה' נותן

תרי"ג עצות איך לעבור את העולם הזה

א. בפרשת יתרו עם ישראל מגיעים למתן תורה, והשנה זו הפרשה שבה אנחנו עוברים את החצי הראשון של שבתות השובבי"ם, כיון שהשנה היא מעוברת, יש לנו שובבי"ם ת"ת - שמונה פרשיות, ולא כמו בשנה רגילה שיש רק שש שבועות שהם כארבעים יום (42=67x) כנגד ארבעים יום של יצירת הוולד. ולכן השנה יש תוספת עוד של שתי פרשיות וביחד שמונה. ועכשיו שעברנו את החצי הראשון, ונכנסנו לחצי השני של השובבי"ם, צריך לעלות בדרגה במעשה התשובה שלנו בימי השובבי"ם הקדושים. וברוך השם כל שבוע אנו חיים עם פרשת השבוע, והשבוע אנחנו מגיעים למתן תורה, וכלשון הזוהר "תרי"ג עיטין" הקב"ה נתן לנו 613 עצות.

למה אנחנו צריכים כ"כ הרבה עצות? כדי לדעת איך לעבור נכון את העולם הזה, ואם אין עצות נכונות איך לעבור את העולם הזה, אפשר ממש להתבלבל כאן. רבינו אמר (שיחות הר"ן נ"א): "את זה תקבלו ממני שהעולם הזה הוא מטעה את האדם מאוד מאוד", והיות שיש כאן כל כך הרבה דמיון וטעויות לכן צריך תרי"ג מצוות, שהן עצות כדי לדעת איך לזכות לעבור נכון את העולם הזה, ולזכות לכל השכר הטוב בעולם הבא.

במעמד הר סיני התרפאנו מכל המומים

ב. כעת נלמד פסוק בפרשה, ונקשר אותו לנושא של השיעור שלנו. כתוב (שמות יט, יא): "יְהִי נִכְנִים לְיִם הַשְּׁלִישִׁי כִּי בְיָם הַשְּׁלִישִׁי יֵרֵד ה' לְעֵינֵי כָּל הָעָם עַל הַר סִינַי", אומר רש"י: לעיני כל העם. מלמד, שלא היה בהם סומא, שנתרפאו כולם" (מכילתא). כלומר, זה שראו כל העם את ירידת ה' על הר סיני - זה סימן שכולם התרפאו. ולא רק שהתרפאו בראייה גשמית, אלא זכו לראייה רוחנית שהיא הנבואה, כי הרבה אנשים שרואים מצוין לא זוכים לראות את הקב"ה, וכאן כל העם ראו את הקב"ה על הר סיני. עכ"פ מכאן שהתרפאו כל הסומים וראו.

הגמרא בתענית (דף כד.) אומרת: "כלה שענייה יפות אין כל גופה צריך בדיקה". וענין זה הוא גם בפנימיות (כמו הנמשל שם בגמ', ע"ש), אדם שזוכה לעיניים קדושות ויפות, וזוכה לשמירת עיניים, אין כל גופו צריך בדיקה, כלומר בודאי הוא קדוש בכל אברי הגוף. אנחנו אזהבים להביא את הרמז בפסוק (בראשית לח, כא): "אֵינָהּ הִקְדָּשָׁה הוּא

בְּעֵינַיִם עַל הַדָּרֶךְ" - היכן הקדושה נמצאת? בעיניים, שאדם שומר על עיניו ובפרט בדרך.

עם ישראל זכו ל"ירד ה' לעיני כל העם", ולהיכנס אל מ"ט שערי קדושה, זכו לראות את הקב"ה, והכל בזכות הקדושה שבעיניים. ומהפסוק הזה אנחנו גם לומדים שהם התרפאו מכל המומים שבכל הגוף. כמו שאמרנו "כלה שענייה יפות וכו'", כי עם ישראל במעמד הר סיני היה הכלה כמובא בגמ' בתענית (דף כו:) "ביום חתונתו" - זה מעמד הר סיני, היינו כלה עם עיניים יפות, כמו שכתוב (שיר ד, ט): לְפָתְנֵי אֶחָתִי כְּלָה ... לְפָתְנֵי פְּאֶתְתִּי מְעִינֵיךְ" וכיון שכלה שענייה יפות - כל גופה שלם, הרי מכאן שנתרפאו ישראל מכל המומים לחלוטין.

הרפואה לגידים ולאברים היתה על ידי קבלת תרי"ג מצוות

ג. יש עוד פסוק בפרשה שמלמד על ריפוי המומין, כתוב (שמות כ, טו): "וְכָל הָעָם רֹאִים אֶת הַקּוֹלֹת וְאֶת הַלְפִידִם וְאֶת קוֹל הַשֹּׁפָר וְאֶת הַהָר עֶשֶׂן" וגם שם מפרש רש"י: מלמד שלא היה בהם אחד סומא. ומנין שלא היה בהם אלם, תלמוד לומר (שם יט, ח) "וַיַּעֲנֵנוּ כָּל הָעָם יַחְדָּו וַיֹּאמְרוּ". ומנין שלא היה בהם חרש, תלמוד לומר (שם כד, ז) "נִעְשָׂה וְנִשְׁמָע", עכ"ל. ורש"י פה מדייק מזה שכתוב 'רואים את הקולות': "רואין את הקול הנשמע היוצא מעם הגבורה, שאי אפשר לראות במקום אחר", נמצא, שלא רק שלא היו סומין מכיון שכולם התרפאו, אלא שהם קיבלו גם את עיני השכל ולא רק סתם עיניים גשמיות אלא עיניים רוחניות, עד שהיו רואים את הקולות.

מובא במדרש כשהקב"ה נתן את התורה לעם ישראל באה התורה ואמרה: איך אתה נותן אותי לעם של בעלי מומים. כי ישראל היו עובדים בבנין, ומזה נעשו הרבה בעלי מומים רח"ל, כי זה נפל עליו לבנה, וזה נפל עליו כף הטיט וקטעה ידו וכו'. ולכן מיד כולם התרפאו במתן תורה. כלומר, ע"י שקיבלו עליהם את תרי"ג מצוות ואמרו "נִעְשָׂה וְנִשְׁמָע" ע"י זה התרפאו ברמ"ח איברים ושס"ה גידין (248 מצוות 'עשה' מרפא את האיברים, 1-365 מצוות 'לא תעשה' זה מרפא את הגידים) **שעולים ביחד תרי"ג** (248+365=613). ויצא שתרי"ג מצוות שקיבלנו הם אלה שמשכו לנו את הרפואה.

כל אחד יזהיר במשפחתו מפני נגע ההפלות

ד. כתוב בגמרא במנחות (דף צט:) ר' יוחנן ור' אלעזר דאמרי תרוייהו: תורה ניתנה בארבעים יום (משה שהה בהר ארבעים יום כדי ללמוד את כל התורה, ואז נתנה לו), ונשמח נוצרה בארבעים (פירש"י: צורת הולד לארבעים יום, נדה ל:), כל המשמר תורתו נשמתו משתמרת, וכל שאינו משמר את התורה אין נשמתו משתמרת, ע"כ.

וקודם שנמשיך בענין שאנחנו מדברים ונקשר אליו את הגמ' הנ"ל, נאמר חיזוק שקשור לימי השובבי"ם, צריך לדעת שיש גם 'עשה טוב', וכמה פעמים דיברנו, שצריכים להשפיע בענין מניעה של הפלות ויש בדבר הזה הצלת נפשות, ולהשתדל להשפיע במשפחה המורחבת בענין זה מניעת ההפלות, (וגם להיות שתפים בתמיכה בארגונים שעוסקים במניעת הפלות ועידוד ילודה, והם מממנים נשים ששקלו להפיל בגלל סיבה כלכלית וקושי לכלכל תינוק). כי לצערנו בשבעים שנה האחרונות ענין ההפלות זה דבר שמאוד התפתח אצל הגויים וגם אצל יהודים, ואם יש הריון לא מתוכנן, אז מפסיקים אותו בצורה מאוד אכזרית, על ידי שהורגים את התינוק בידיים ממש ה' ירחם. אחרי ארבעים יום

שום יגיעה על זה, אדם לא אומר 'היום אני מחפש מציאות', כי מציאה מגיעה בהיסח הדעת, והביאור הוא: "יגעת - ומצאת תאמין". אתה צריך להיות יגע (כי הקב"ה צייה) ובסוף הקב"ה נתן לך את זה כמו מציאה

וכך גם אצל משה רבינו במשך ארבעים יום הוא היה יגע בתורה מאוד, אבל את הכל הוא היה שוכח כי באמת אין אפשרות בשכל אנושי לקלוט את כל התורה. ובסוף הארבעים יום הקב"ה נתן את כל התורה כולה למשה בבת אחת ובשניה אחת. וא"כ, כמה זמן לקח למשה רבינו ללמוד את כל התורה? 'שניה אחת', האמת שהוא התייגע במשך ארבעים יום, אבל בשניה אחת הוא קיבל במתנה את כל התורה.

תרי"ג מצוות כנגד הגוף, לימוד תורה כנגד הנשמה

ו. נמצא, שמה שכתוב שהתורה ניתנה לארבעים יום, זה הכוונה על משה רבינו. ואם נשים לב, יש פה שני דברים: יש כאן תרי"ג מצוות זה בשביל הגוף, כי הן מחולקות לרמ"ח מצוות עשה כנגד האיברים, ושס"ה מצוות לא תעשה כנגד הגידין. והארבעים יום שבהם ניתנה התורה למשה זה כנגד הנשמה, כמו שאומרת הגמ' במנחות שעל ידי שאתה לומד את התורה שניתנה לארבעים יום, ה' משמר בך את הנשמה שניתנה לך לארבעים יום. ז"א את התרי"ג מצוות המעשיות על ידם אני זוכה לרפואת הגוף, ולימוד התורה (שזה הבחינה של משה שקיבל את התורה לארבעים יום) ובפרט התורה העמוקה, תורת הנסתר, זה בשביל לשמור את הנשמה. ואם כן יש את תרי"ג מצוות המעשיות, שזה הנגלה שבתורה, ויש תורה שניתנה לארבעים יום, שזו התורה שמשם רבינו, לא יכול להשיג אותה מעצמו, והקב"ה נתן לו אותה בבת אחת, וזה תורת הנסתר ועל זה אומרת הגמרא שזה כנגד הנשמה.

'אורות' - תורת הנסתר, 'כלים' - תורה שבנגלה

ז. וביאור הענין: יש 'אורות' ו'כלים', 'אורות' - תורת הנסתר, 'כלים' - תורה שבנגלה. והרי אי אפשר שיהיה אורות בלי כלים, כי אם יש לאדם רק אורות, הם בורחים, אורות לבד זה שום דבר כי חייב שיהיה לו כלים. (הרבה פעמים רואים חזורים בתשובה שקיבלו הרבה אורות, ולאחר מכן הם נפלו, מכיון שלא ידעו להכיל את האורות בתוך כלים), יש רמז יפה: 'אורות' גימטריא תרי"ג. כל אחד רוצה אורות, זה מצויין, תעשה תרי"ג מצוות תקבל אורות. איך אדם זוכה לקבל את ה'אור העליון', זה דווקא ע"י קיום של התרי"ג מצוות, שהם כלים שאדם יכול להכיל לתוכם את האור.

הגילויים של הקב"ה בפרשיות בא-בשלח-יתרו

ח. בפרשיות שלנו יש כמה גילויים של הקב"ה. הגילוי הראשון בפרשת בא: כתוב בהגדה של פסח, "על שום שלא הספיק בצקם של אבותינו להחמיץ עד שנגלה עליהם מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא וגאָלם", כלומר קודם שיצאו עם ישראל ממצרים בפרשת בא, כבר הקב"ה נגלה לעם ישראל, וכל גילוי הוא השגה שעם ישראל השיגו בידיעת אלוקות. הגילוי השני בפרשת בשלח על ים סוף כמו שאמרו חז"ל (במכילתא) "ראתה שפחה על הים מה שלא ראו נביאים" - גילוי של מעשה מרכבה. והגילוי השלישי בפרשת יתרו במתן תורה, כמ"ש (שמות יט, כ) "ויַרְדּוּ ה' על הר סיני", במעמד הר סיני ראו את הקב"ה, ראו את המרכבה הקדושה.

יש כבר לוולד נשמה, כי הוולד הוא כבר שלם בשלמות כל איבריו, והוא מקבל נשמה פרטית. ואף על פי שכבר מיד בתחילת ההריון יש לעובר דופק עוברי, קודם הארבעים יום הראשונים, מ"מ הדופק העוברי וכל החיות שלו, זה מהנשמת חיים של האימא. אבל אחרי ארבעים יום יש בזה איסור של רציחה, זה, שאז יש כבר נשמה פרטית לוולד, והוא כבר שלם. וזה מה שאומרת הגמרא במנחות, שלאחר ארבעים יום, כשהגוף של העובר שלם, אז ניתנת בו נשמה, ולעשות או הפסקת הריון זה רצח לכל דבר.

עוד דבר חשוב! הרופאים הרבה פעמים מאוד אוהבים להפחיד באולטרה סאונד, ועל-פי רוב מה שהם אומרים זה שטויות, וראינו מהניסיון הרבה פעמים שאנשים באים ושואלים רב, שהרופא אומר להם שאין לתינוק סיכוי לחיות, או שחלילה יוולד עם מום וכו' ח"ו, והוא ממליץ להם לעשות הפלה. והרב עונה להם פסק הלכה ברור, שבכל מקרה לא רוצחים ומפילים את העובר. וברוך השם בזכות הפסק הלכה הברור הזה ניצלו המון המון תינוקות, וכל אחד מכיר לפעמים ממש במשפחה הקרובה, או בילדים שלו בעצמו שהרופאים ניבאו כל מיני שטויות, ואין לסמוך עליהם בזה, (מלבד זה שיש ביניהם מחלוקות, ובאותו רופא בעצמו יש הבדל באבחנה בין תוצאות בדיקה אחת לשניה), כי בענין הזה קודם כל יש את ההלכה הצרופה. וזו נקודה ששייכת לשו"ב"ם בבחינה של 'עשה טוב', שאם אדם שומע במשפחה או בין חברים וכו', שאלה בענין הפסקת הריון ח"ו, צריך להודיע ולפרסם על זה (גם יש לפנות לאגודת 'אפרת' ולדווח להם), כי זה ממש רצח לכל דבר. גם אם ח"ו ההריון הגיע בצורה לא כשרה, אסור להפסיק אותו אחר ארבעים יום, אין מה לעשות, כך ציוותה התורה, ובכל מקרה צריך להמשיך את ההריון ויעשו תשובה.

משה יגע בתורה מ' יום ולבסוף קיבל אותה ככלה לחת

ה. נחזור לגמרא במנחות הנ"ל: נשמה שניתנה לארבעים יום, היא כמו התורה שניתנה לנו לארבעים יום. יש כאן שאלה: למה כתוב שקבלנו את התורה לארבעים יום, הרי לא קיבלנו את הלוחות הראשונות, כי הם נשברו, ומה שניתן לנו זה הלוחות השניות, וזה כבר יוצא 120 יום ממתן תורה? ולפי יוצא מכאן שעיקר נתינת התורה לארבעים יום, זה מה שניתנה התורה למשה בארבעים יום.

כתוב (שמות לא, יח) "וַיִּתֵּן אֶל מֹשֶׁה כְּבִלְתוֹ לְדַבֵּר אֶתוֹ בְּהַר סִינַי, וּמוֹבָא בַּמִּדְבָּר (שמות רבה מא, ו), וז"ל: אמר ר' אבהו כל ארבעים יום שעשה משה למעלה היה למד תורה ושוכח, א"ל רבון העולם יש לי ארבעים יום ואיני יודע דבר, מה עשה הקב"ה, משהשלים ארבעים יום נתן לו הקב"ה את התורה מתנה שנאמר "וַיִּתֵּן אֶל מֹשֶׁה", ע"כ. ורש"י פירש: ככלתו - ככלתו כתיב חסר, שנמסרה לו תורה במתנה ככלה לחתן, ע"כ. כמו החתן לא גידל את הכלה עד עכשיו, עד גיל עשרים ההורים גידלו אותה, והם באים ונותנים לך אותה מושלמת, ככה התורה ניתנה למשה מהקדוש ברוך הוא בצורה שהיא כבר מושלמת.

הגמרא במגילה (דף ו:) אומרת "יגעת ומצאת תאמין". וידועה שאלת הבעל שם טוב הקדוש, למה כתוב 'יגעת ומצאת', לכאורה היה צריך לומר 'יגעת והשגת' ולמה זה נקרא 'מציאה' (שהרי כתוב בגמ' [סנהדרין עז:]: "ג' באין בהיסח הדעת והן: משיח, מציאה, ועקרב"), והרי יגיעה ומציאה הם שני דברים הפוכים לגמרי? עונה הבעש"ט: מציאה זה לא קשור ליגיעה, אדם שהולך ברחוב ומוצא 200 שקל, אין לו

ערב, זה היה להורות לישראל את חוקי ה' ותורתיו, ולא דוקא ענייני חושן משפט.

והתשובה: ניתן להם דינים כדי שיעסקו בתורה. נתאר לעצמנו עם שלם הולך במדבר, ואין להם צורך לעבוד לפרנסה, הם אוכלים מן השמים, שותים מי באר, יש להם ענני כבוד במקום בתים, ואם כן מה יעשו יום שלם מהבוקר עד הלילה, אין להם שום דבר מה לעשות, אין עזרה לאשה, אין כביסה אין כלום, רק מהשעמום הם יכולים להשתגע. מה עשה הקב"ה? נתן להם דינים, אף שעדיין אין מתן תורה, אבל חייבים לתת להם קצת דינים שיתעסקו בהם, שיתחילו לפלפל בדיני חושן משפט (שיעשו לומדע"ס עם האצבע), בחושן משפט יש הרבה נידונים והרבה שאלות, הוכחות ותירוצים, (סוגיות ושיבתיות של בבא קמא, בבא מציעא, בבא בתרא), כדי שעם ישראל יהיה להם תעסוקה קדושה.

אורות בלי כלים לא מחזיקים מעמד כלל

יב. נמצא, שהיה אור גדול בים סוף ראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל, הכל מצוי, אבל אם לא תקיים מצוות מעשיות, מיד כל האורות האלו יפרחו, ולכן הם מקבלים את המצוות הללו: שבת וכיבוד אב ואם, וקצת דינים.

כתוב שבמעמד הר סיני פתח הקב"ה את השמים העליונים, וראו במעמד הר סיני את המרכבה, את כל הדברים הכי עמוקים, ואת כל הסודות הכי נסתרים הקב"ה גילה להם במעמד הר סיני, ובשביל כאלו אורות חייב להיות שיהיה תרי"ג מצוות מעשיות, שהם אורות שנכנסים לתוך כלים, אי אפשר רק אורות בלי כלים.

הרבה פעמים הצעירים אוהבים מאוד אורות, אוהבים לשמוע רבנים שאוהבים לדבר עם הרבה אורות, אבל או שזה אורות שעושים שבירת הכלים, או שהם אורות שמתנדפים מהר, אורות בלי כלים זה לא מחזיק מעמד. וכמו שרבינו מדבר הרבה בכמה תורות על מעלת קיום מצוות מעשיות.

יראת העונש - כלים, יראת הרוממות - אורות

יג. ועם זה נבוא בעזרת השם ללמוד את תורה ט"ו בליקוטי מוהר"ן (ח"א) שנקראת 'אור הגנוז', שהיא עוסקת בענין של תורת הנגלה ותורת הנסתר. רבינו מתחיל לדבר שם מענין של יראת שמים פשוטה, ולעלות אות לשורשה שבדעת – היינו יראת הרוממות. וכפי הנ"ל יש להקביל גם את זה לאורות וכלים, יראת שמים מיוחד עונש – בחינת 'כלים', ויראת שמים מתוך ידיעת רוממותו יתברך – בחינת 'אורות'. ותמיד צריך לשלב בין שניהם, בין האורות שזה לימוד התורה לעומק, לבין כלים שהן מצוות מעשיות. וכן בענין יראת שמים, צריך לשלב בין שני סוגי יראה, בין היראה הפשוטה הנקראת יראת העונש – בחינת 'כלים', לבין יראת הרוממות' שהיא היראה הגבוהה, ומשיגים אותה ע"י אורות של לימוד תורת הנסתר.

מי שרוצה לטעום טעם אור הגנוז - ירבה בהתבודדות

יד. ואומר רבינו (וכל מילה מדוקדקת): "מִי שְׂרוּצָה לְטַעֵם טַעַם אֹרֶךְ הַגְּנוּז הֵינּוּ סוּדוֹת הַתּוֹרָה שֵׁיִתְגַּלֶּה לְעֵתִיד צָרִיךְ לְהַעֲלוֹת מִדַּת הַיְרָאָה לְשֵׁרֶשֶׁהָ". מי שרוצה לטעום [כתוב בתכנת שבת: 'טועמיה חיים זכו וכו', יש סיפור על רבי יונתן אייבשיץ, פעם

עם כל גילוי וגילוי קיבלנו מיד מצוות מעשיות

ט. ועם כל אחד משלושת הגילויים הללו, קבלנו מיד מצוות מעשיות. בגילוי במצרים הקב"ה נתן לנו שלוש מצוות מעשיות: 1. מצוות קידוש החודש (שהיא מצווה הראשונה בתורה). 2. מצוות קרבן פסח. 3. מצוות המילה. כי כדי שנוכל לשמר את האור האלוקי שנגלה עלינו הקב"ה, צריך מצוות מעשיות (קידוש החודש, קרבן פסח, ומילה) וכן אחרי קריעת ים סוף, כדי שנוכל לשמור את האורות של הגילוי, כתוב שישראל קבלו במרה מקצת מצוות. ומהן המצוות שקיבלנו במרה? כיבוד אב ואם¹, שבת ודינים, שזה שלוש מצוות.

מצוות כיבוד אב ואם נצרכה במיוחד ביציאת מצרים

י. את שבת קודש קיבלנו עוד לפני מתן תורה, כיון שהיו כמה שבתות עד מתן תורה, א"כ זה נוהג מיד, לכן היו צריכים לקבל אותה ראשון. וגם כיבוד אב ואם, וזאת כדי שעם ישראל יכבדו את הוריהם. וזו מצוה שיש בה חידוש, ולמה? מכיון שדור המדבר לא גודלו ע"י ההורים שלהם, כמובא במדרש (שמות רבה א, יב) וז"ל: "הולכות ויולדות בשדה תחת התפוח, שנאמר (שיר ת, ה): 'תחת התפוח עוררתניך'. והקב"ה שולח מלאך משמי מרום, ומנקה אותם ומשפר אותם, פתיה זו שמשפרת את הולד, שנאמר (יחזקאל טז, ד): 'ומולדותיך ביום הולדתך אותך וגו''. ומנקט להם שני עגולין, אחד של שמן ואחד של דבש, שנאמר (דברים לב, ג): 'וינקחו דבש מסלע' וגו'. ע"כ. כשהיו גדלים המלאך היה אומר לכל אחד, 'זה אבא שלך, זה הבן שלך, ולכן לא היה לעם ישראל במצרים את ההרגשה הטבעית של הורים וילדים. (להבדיל אלף אלפי הבדלות זה כמו הילדים שגדלים בקיבוץ בבתי ילדים, הם לא מרגישים את הקשר עם ההורים, ולא ההורים את הקשר לילדים, כי ההורים לא גידלו אותם). וכיון שלא היתה להם כל כך תחושה טבעית של כיבוד אב ואם, לכן מיד במרה הקב"ה מצווה על כיבוד אב ואם, אפילו שהוא עתיד לחזור על זה בעשרת הדברות. שתדעו זה ההורים שלכם, ואפילו שהמלאכים גידלו אתכם, אתם חייבים בכבוד ההורים.

ויש בזה גם לימוד מעשי, לפעמים הילדים בפרט בגיל ה'טיפש עשרה', יש להם הרבה טענות על ההורים שלהם, אז שידעו שהם לא פחות מהילדים במצרים שלא גדלו ע"י ההורים בכל אופן המצוה שמיד מקבלים במרה – זה כיבוד אב ואם. ואפילו שאתם לא מבינים כמה אבא ואימא טובים אליכם, ולפעמים יש לכם טענות עליהם, אבל יש מצוות עשה דאורייתא שהיא החמורה שבחמורות (כלשון המדרש דברים רבה ו, ב) 'מצוות כיבוד אב ואם'.

למה ניתן להם דינים במרה

יא. עוד קיבלו במרה 'דינים' – ענייני חושן משפט. ולכאורה יש להבין וכי כמה דיני ממונות היו להם? הם היו במדבר, אמנם לכל אחד היה הרבה כסף מביזת הים וביזת מצרים, אבל לא היה להם משא ומתן קרקעות וכו', שיהיה כל כך צריך עכשיו כל דיני חושן משפט. ומה שיתרו בריש הפרשה, רואה את משה יושב מבוקר ועד

¹ ברש"י בפרשת בשלח (שמות טו, כה) כתוב פרה אדומה במקום כבוד אב ואם, וברש"י משפטים (שם כד, ג) כתוב את שני הדברים כבוד אב ואם ופרה אדומה. וכבר מקשים על רש"י הרי פרה אדומה לא נצרכו עד הקמת המשכן. ובתורה תמימה בשלח (פרק טו אות ל"ה) כתב שנלאו מפרשי רש"י למצוא מקור לרש"י, ואמנם יש מקור בסדר עולם זוטא, אבל ברוב ככול המדרשים לא מוזכר פרה אדומה, ולכן כתב פשוט שזה טעות סופר והיה כתוב כ"א – שהוא ר"ת כיבוד אב, ופתחו זאת כאלו כתוב פ"א – פרה אדומה.

מהתורה – בחינת 'תורת הנסתר' שמדבר עליה רבינו בתורה זו, ורוצים לזכות ל'יראת הרוממות', דהיינו לעלות את היראה לשורשה שבדעת. לזה צריך ללמוד דווקא את הקבלה של רבינו האר"י הקדוש כמו שהיא. ולכן צריכים לשלב (ואני מדגיש את המילה לשלב) גם כן לימוד של כתבי האר"י כמות שהם.

ומניסיון כל פרק שאדם זוכה ללמוד ב'אוצרות חיים', או ב'עץ חיים' הוא נותן לאדם עוד (שטיקל) חתיכה ב'יראת הרוממות'. כי אתה עומד נפעם בהכרה של הבורא יתברך, ואתה ירא ממנו 'בגין ד'איהו רב ושל'ט עקרא ושרשא ד'כל ע'למין, וכל'א קמיה פ'לא חשיבין'. (כלשון הוזהר בהקדמה דף יא:) וזה 'יראת הרוממות'.

ללמוד אוצרות חיים עם השיעורים שלנו בעז"ה

י. אמרנו עצה מעשית להגיע ליראת הרוממות ע"י שילמד את כתבי האר"י, אבל צריך ללמוד עם רב, כי אם לא אי אפשר להבין שום מילה, וברוך השם יש לנו הקלטות ברורות מאוד של שיעורים על 'אוצרות חיים' שמבארות מילה מילה ב'אוצרות חיים' (קרוב לשני שלישי מהספר), וזה גם מפורסם ב'קול הלשון', ושם אנחנו משלבים גם חסידות, כי אי אפשר לתת רק אורות לבד בלי כלים, ויש שם שילוב של רעיונות מהחסידות, מהבעל שם טוב מרבינו, מרבי נתן, כי גם כשאתה רוצה ללמוד את האורות בטהרתם אתה חייב כל הזמן לשלב כלים של חסידות. והניסיון מראה שבזכות לימוד הקבלה, אדם זוכה להגיע ליראת הרוממות. ואני מאוד ממליץ על ספר אוצרות חיים עם פירוש 'מתוק מדבש', וצריך רק שעה פנויה ביום מתי שיש לך זמן, לשבת במקום שקט בריכוז ולשמוע את ההקלטה עם הספר הפתוח, כל שיעור בערך עד שעה, ואתה זוכה ללמוד פרק שלם ב'אוצרות חיים'. (בעזרת השם כשתהיה דרישה מקבוצה שלומדת אנחנו נעשה את ההקלטות של המשך, כדי שיהיה לנו את כל האוצרות חיים.) ועל ידי הלימוד הקדוש הזה שאנחנו מעוררים עליו לאחרונה, נזכה להתקדש ולבוא ליראת הרוממות'.

מדרכי התשובה בשו"ב"ם הוא לימוד קבלה

יח. הרבה דברנו על תשובה בשו"ב"ם, אבל מה לעשות היצר הרע של כולנו גדול, והנסיונות שאנחנו עומדים בהם היום, הנסיונות של הדור האחרון, הם נסיונות שלא היו ששת אלפים שנה בשום מקום, לא בדור המבול ולא בסדום, ולכן צריך הרבה מאוד קדושה כדי לעמוד בנסיונות. אדם שבאמת זוכה ללמוד קבלה, ומגיע ליראת הרוממות, אז כל הנסיונות וכל הזבל והטומאה יהיה בעיניו לאין ואפס, ובקל יוכל לדחות את הרע, כשהוא כבר זוכה ליראת הרוממות. ולכן יש נקודה של תשובה השייכת לשו"ב"ם, בענין הזה של לימוד תורת הקבלה – לימוד האורות בטהרתן. וזה דבר שנצרך לכל אחד ואחד, וזה לא דבר ששייך רק אצל צדיקים וגדולי הדור.

זוקא עתה בעקבתא דמשיחא חייב כל אדם ללמוד קבלה

יט. עוד נקודה שאנחנו מאוד מדגישים, כי יהיה אשר יהיה – אנחנו כבר בסוף הדורות, 'עקבתא דמשיחא' כפשוטו, אין עוד הרבה זמן לסיום ששת אלפים שנה, צריכים כבר לתקן את החלק של לימוד תורת הנסתר שלא עסקנו בו בגלגולים הקודמים, אם מצד שבדורות הקודמים עדיין לא התגלתה תורת הקבלה, 450 שנה מהאר"י"ל זה לא הרבה זמן בציר ההיסטוריה, זו תורה חדשה

כשהיה ילד, לפני שבת הוא אכל מהדג של שבת, ולקח חתיכה גדולה, שאל אותו אביו מי אכל מהדג, ענה לו הילד ר' יונתן: אני וכמו שכתוב 'טועמיה חיים זכו' – שצריך לטעום ממאכלי השבת. ושאל אותו אביו, הרי כתוב רק לטעום, ואתה אכלת חתיכה גדולה? ענה לו ר' יונתן: כי כתוב מיד 'גם האוהבי ד'בריה גדולה ב'חרו', ולכן לקחתי חתיכה גדולה....

מה זה להעלות את מידת היראה לשורשה? התשובה: השורש של היראה נמצא בדעת. ואדם צריך לעלות את היראה לשורשה. כלומר, אם עד עכשיו פחדתי מהקב"ה בגלל יראת העונש, כי אני יודע וגם הרגשתי על בשרי שכל פעם שעשיתי שטויות, אני מקבל מכה, ולכן אני ירא מהקב"ה, זה יראת עונש, עכשיו צריך לירא את ה' מתוך דעת. רבינו הקדוש אומר (בשיחות הר"ן שיחה ה') שחייבים תמיד להתחיל ביראת העונש, ובלעדיה אי אפשר להתחיל כלל בעבודת ה', אין מה לעשות אנחנו בשר ודם, יש לנו יצר הרע גדול, וצריך כל הזמן להזכיר לו את יראת העונש. אבל משם צריך להתקדם, ולעלות את היראה לדעת, להיות 'יראת הרוממות'.

יראת הרוממות על ידי לימוד קבלה

טו. יראת העונש זה בחינת 'כלים', לשמור על הגוף שלא יקבל מכות, לא בפרנסה, לא בגוף, לא במשפחה ח"ו. אבל כלים לבד לא מספיק, ולכן צריך להעלות את היראה לשורשה שבדעת, שנקראת 'יראת הרוממות', שזו בחינה של 'אור'. ואם זכיתי להעלות את היראה לשורשה שבדעת, אני נעשה חכם בעל דעת.

כדי לזכות להגיע ליראת הרוממות, יש הרבה דרכים אך הדרך הכי טובה שיש, היא ע"י שאדם זוכה ללמוד תורת הסוד, הנקראת 'אורות', לעומת הכלים שהן המצוות המעשיות שהן מביאות רק ליראת העונש. 'אורות' – זה תורת הקבלה, שעל ידה אדם זוכה ליראת הרוממות, זה הכוח של תורת האר"י ז"ל, כי ע"י לימוד התורה שלו זוכים ליראת הרוממות.

לימוד דברי האר"י"ל כדי לזכות ליראת הרוממות

טז. ואני מתכוון לכתבי האר"י"ל כפשוטו, ולא רק ל'תורת החסידות', החסידות עושה הלבשה לתורת הקבלה, היא מלבישה אותה בתוך כלים – כדי שנוכל לינוק ממנה למעשה, וזה טוב ונצרך מאוד, אבל לא רק ללמוד את הקבלה דרך הכלים של החסידות, כי דרך החסידות היא לא תמיד מביאה אותנו ליראת הרוממות, כי היא מלבישה את האורות הגבוהים של הקבלה בתוך כלים. אמנם תמיד צריך להתחיל ביראת העונש, ולכן צריך להתחיל ללמוד חסידות דוקא, כדי לקבל את האורות תוך הכלים, ואז זוכים ליראת שמים כפשוטו. אבל כדי להגיע ליראת הרוממות צריך לקבל את האורות הגבוהים כמות שהם, ולא כשהם מלווים בכלים, וזה ע"י לימוד הקבלה בטהרתה, ללמוד את כתבי האר"י"ל כפשוטו, כמו שעשו כל הצדיקים.

נמצא, שלמרות שאנחנו לומדים חסידות ב"ה, וצריך ללמוד הרבה חסידות, ולמה? כי כמו שצריך לקיים מצוות מעשיות, וכמו שצריך קודם כל להיות יהודי פשוט שמקיים שולחן ערוך, כך צריך את תורת החסידות, שהיא המלחיבה את הלב, ונותנת כלים לכל האורות הגבוהים שיש בכתבי האר"י"ל, אבל כשרוצים לדבר על שלב יותר גבוה, שבו אנחנו רוצים לזכות לבחינה של אור הגנוז

הזה יראה ופחד, ולכן הוא מפחד מכל עלה נידף, ואילו לגבי שמעון לא התלבשה היראה, ולכן הוא לא מפחד, יתכן שהוא יפחד מדברים אחרים, אבל לא מהדברים שראובן מפחד מהם.

איך אדם יכול לבטל מעצמו פחדים וחרדות?

כב. יש תרופה לחרדות אמנם לא לחרדות קליניות קשות, כי כמעט לכל אדם איזה חרדה. גם שאדם מרגיש לא טוב ללכת בחדר חשוך, אע"פ שהוא יודע שאין שם שום דבר שיזיק לו, זה גם סוג של חרדה. ואיך מתפטרים מזה, הרי החרדה זה לא דבר אמיתי, אדם מפחד מדמיון שהוא הכניס לעצמו, ובאמיתות החרדה היא ממה שהתלבש שם יראה נפולה. ולכן אם אני זוכה לשפוט את עצמי בתרי"ג מצוות מעשיות, מה המצב שלי ואיפה אני נמצא בהם, שזה השפיטה על תרי"ג מצוות המעשיות, (אם אני נזהר ממצוות לא תעשה, האם אני מקיים מצוות עשה), הבחינה של התורה שבנגלה, אני זוכה להעלות את היראה לשורשה. כי "כשיש דין למטה אין דין למעלה", כלומר ברגע שאתה דן את עצמך אז אתה עשית את הדין, וכיון שכבר עשית את הדין לעצמך, אז כבר אין דין למעלה. ואין שום יראה שתתלבש כנגדך באיזה דבר להפחיד אותך. ואז אדם לא מפחד מכלום.

קצת דוגמאות מהחיים שלנו

כג. למשל בכל השנתיים של הקורונה ראינו אנשים שהם לא מורידים את המסכה, אפי' ישנים עם מסכה, והם בפחד ובדאגה ובלחץ, והסיבה כי התלבש להם פחד בדבר הזה. ובסוף גם הם נדבקו עם כל השמירות והרחקות – כולנו ראינו את זה. ויש אחד שלא התלבש כנגדו פחד מהקורונה, ולא שמר כל כך וגם לא נדבק. ויותר מזה, רואים שמי שיותר מדי שומר על עצמו בחרדה, הוא נדבק יותר, כי זה שהוא כל כך שמר, זה משום שמזולו ראה שהתלבש דין בקורונה הזאת נגדו, ולכן הוא פחד ממנה. אבל אם לא עשה תשובה באמת, ולא העלה את הדין לשורשו כדי לבטל אותו, בסוף זה תפס אותו, ה' ירחם עלינו.

שוב, לנו יש את הכח לבטל את התלבשות הדין מכל דבר שהוא התלבש כנגדי, ולהעלות את היראה לשורשה, כי אם התלבש בדבר הזה יראה כנגדי – ואני מפחד ממנו, זה סימן שהדבר הזה יש לו כח חס ושלוש להעניש אותך. זה שאדם מפחד משוטר, או מגנב, או מחיה רעה (דוגמאות של רבינו), זה בגלל שהתלבש בדבר הזה כח של יראה כדי להעניש אותנו.

עוד דוגמה פשוטה, יש קליפת בננה ברחוב, עוברים חמשים אנשים ואף אחד לא מחליק עליה, ואז עבר אחד והחליק. מה הסיפור? בקליפת בננה התלבש בה משפט, בשביל להעניש את פלוני דוקא, ולכן כולם עברו והכל בסדר, ורק הוא זה עבר והחליק ונענש. ואיך אדם יכול לפתור את זה? הרי העונש בא על משהו שהוא עשה. התשובה, ע"י שהוא עושה משפט ושופט את עצמו, ואומר לקב"ה 'חטאתי, עויתי, פשעתי, אני לא בסדר אני רוצה לעשות תשובה' מיד אומר הקב"ה: "אל תתנו לו עונש, הוא כבר שפט את עצמו, וקיבל על עצמו תשובה. ואז מתבטל מעליו כח של היראה הנפולה הזו, וזה נקרא להעלות את היראה לשורשה.

ואפשר להינצל ע"י העצה הזו גם אחרי שכבר מפחידים אותו משמים באיזו מחלה ח"ו או בייסורים, והוא כבר מבין את הכיוון,

יחסית. וגם אחרי שהתגלתה תורת הקבלה, לא כולם למדו אותו בדורות הקודמים הסמוכים, זה לא היה נגיש, אנשים פחדו מזה, אנשים הרגישו שהם לא ראויים. אך בדור האחרון שכבר ירדה החכמה לעולם, יש ענין ללמוד את הזוהר הקדוש ותורת האר"י.

ללמוד קבלה כשלא מילא כרסו עדיין בש"ס ופוסקים

כ. לא צריך להיות רב גדול כדי ללמוד את לימוד הקבלה, כי היום בדור שלנו אפילו כשאדם עדיין לא זכה למלא את עצמו בש"ס ופוסקים, יכול ללמוד קבלה. אבל בתנאי שאדם מתקדם בלימוד ש"ס ופוסקים, ולומד הלכות ואת הדף היומי, וכיון שהוא מתקדם בפשט, הוא יכול גם להתקדם בלימוד הקבלה. למרות שפעם היה אסור ללמד קבלה למי שלא מילא כריסו בש"ס ופוסקים, וכמו שפסק הרמ"א (יו"ד רמ"ו סוף סעיף ד'), מ"מ עת לעשות לה' הפרו תורתך, ולומדים קבלה אפילו קודם, כי אנחנו צריכים את הלימוד של הקבלה בשביל היראת שמים שלנו, בשביל שתהיה לנו איזה דבקות בה' ית'. וכבר האריכו בזה בכמה הקדמות של ספרי קבלה. מלבד זאת, צא וראה מה עמא דבר (תראה איך העולם נהג), כי היום אפילו המקובלים הגדולים, רובם לא יכולים לומר על עצמם שמילאו את עצמם בש"ס ופוסקים, אז מה הלימוד הזה יאבד ח"ו? וודאי שלא!! אלא כיוון שאני בהתקדמות של לימוד ש"ס ופוסקים זה כבר מספיק כדי ללמוד תורת הקבלה.

עצת העצות להינצל מכל עונש ע"י התבודדות

כא. ונחזור לדברי רבינו, רבינו אומר: איך מעלים את היראה לשורשה? דהיינו איך לצאת מהחשש שלא יענש על עוונותיו. כי יראת העונש באה על האדם, כי התלבש כח באיזה דבר להזיק לאותו אדם, ולכן הוא מתיירא ממנו. וצריך לקחת את הכח העונש והיראה הזה שהתלבש באותו דבר, ולעלות אותו לשורשו שבדעת, ואז כבר לא יהיה לאותו דבר כח להעניש.

ועל זה יש לרבינו את 'עצת העצות' שהיא תמיד מועילה (אע"פ שאמרנו אותה הרבה והיא לא קלה, אבל היא הכי טובה, ותמיד מועילה). ובלשון הזהב של רבינו: ובמה מעלין את היראה? בבחינת 'משפט' (דהיינו התבודדות), כמו שכתוב (משלי כט, ד) "מלך במשפט יעמיד ארץ", ו'ארץ' הוא בחינת יראה וכו'. הניו שישפט את כל עסקיו, הניו שישפט וידין בעצמו כל עסקיו. ובהו יסיר מעליו כל הפחדים, ויעלה בחינת יראה ברה ונקיה, ותשא אף יראת השם, ולא יראה אחרת. כי כשאין אדם דן ושופט את עצמו, אזי דנין ושופטין אותו למעלה, כי אם אין דין למטה – יש דין למעלה' (דברים רבה ה, ה). וכששופטין את האדם במשפט דלעלא, אזי הדין נתלבש בכל הדברים, וכל הדברים נעשים שלוחים למקום לעשות בזה האיש משפט פתוב, כמו שאמרנו חקמינו זכרונם לברכה (בדריס מא). "למשפטין עמדי" (תהלים קיט, צא), אזי "הכל עבדיך" – לעשות דין בזה האדם. אבל כששופט את עצמו, וכשיש דין למטה – אין דין למעלה, ואין היראה מתלבש בשום דבר לעורר את האדם, כי הוא בעצמו נתעורר.

מה הביאור בזה? תמיד חושבים שיראת העונש זה שאני ירא מהקב"ה שלא אקבל עונש, אבל זה לא רק זה, כי זה שאדם ירא מעונש, זה בגלל שהתלבש באותו דבר כח לגרום לו עונש. ניתן דוגמא: יש שני אנשים שהולכים ביער, ראובן מפחד מחיות ושמעון לא מפחד והולך רגוע, והסיבה לכך, כי כנגד ראובן התלבש ביער

בעלי גבול, אבל אם עשיתי עבודה עם עצמי, ובתפילה שלי התפללתי תפילה במסירות נפש, ביטלתי את עצמי ולא ביקשתי על צרכי הגשמיים, אז אפשר לזכות לקבל סודות תורה כאלה שהם בלתי בעלי גבול, סודות מופשטים שצריך בשבילם שכל אלוך.

ליסיום הדורות שהתבאר בדברי רבינו בתורה זו

כו. נסכם קצת את הדברים בעז"ה: א. להעלות את היראה לשורשה שבדעת. ב. זה נעשה ע"י שפוט עצמו בהתבודדות. ג. אז אדם זוכה לתורה שבנגלה. ד. אדם זוכה לתפילה במסירות נפש. ה. זוכה לתורת הנסתר שלעתיד לבא. וא"כ רבינו מאוד רוצה שנשיג את הבחינה של האורות הגבוהים, שהם אורות בלי כלים, דהיינו שהכלים שלהם דקים מאוד עד שהם כלפינו בחינת רק 'אורות'.

בקבלה לומדים מהרב רק ראשי פרקים והשאר ה' נותן

כו. יש שאלה ידועה: למה קוראים לקבלה 'חכמת הנסתר', הרי לכאורה הקבלה כתובה בספרים, וא"כ היא כמו תורה שבנגלה? התשובה: כתוב בגמרא (תגיגה יא:) אין דורשין בעריות בשלשה, ולא במעשה בראשית בשנים, ולא במרכבה ביחיד, אלא אם כן היה חכם ומבין מדעתו, ע"כ. דהיינו מה שהרב מלמד אותך זה רק 'ראשי פרקים', ואחר כך אתה צריך לזכות להיות 'חכם ומבין מדעתו'. הקבלה האמיתית של תורת הנסתר, אין שום רב שמלמד את זה, ואין גם מילים שיכולות להסביר את זה, אלא שהרב רק מוסר לך ראשי פרקים, ואז האדם זוכה להיות חכם ומבין מדעתו.

יוצא שכל לימוד תורת הקבלה, זה שהאדם זוכה בה לבחינה של 'רוח הקודש' שמלמדת אותו את סודות התורה. ספר 'עץ חיים' שמונה שערים, וכל ספרי הקבלה, זה אלפי ספרים (לי יש בספריה כמה עמודות רק של ספרי קבלה), כל זה נקרא רק 'ראשי פרקים', מה זה תורת הקבלה עצמה, זה כשאתה תשב עם הספר ותלמד, ותקבל ברוח הקודש את ההבנה ואת כל ידיעות. וזה באמת בחינה של טעימה מ'אור הגנוז' שמדבר עליה רבינו, וזהו ענין תורת הנסתר.

אך כדי להגיע לשלב הגבוה הזה, צריך שאפילו התפילה תהיה בלי שום גשמיות, רק להתפלל על דברים רוחניים. וכיון שאנחנו לא במדרגה הזאת, (והבאנו את זה כי רבינו מדבר על זה), לכן אני רוצה לדבר על מדרגה שאנחנו כן שייכים בה. והיא להעלות את היראה לשורשה, ולזכות ליראת הרוממות. וזה קודם כל כשאדם שופט את עצמו בהתבודדות, ע"י זה הוא מוציא את כוח היראה הרע שהתלבש בכל דבר. כי כדי שיהיה לו יראת הרוממות קודם כל יש להוציא את היראה הנפולה מהדברים הגשמיים, אך כדי להכניס את יראת הרוממות, זה נעשה ע"י שאדם זוכה להכיר את רוממות השם יתברך, ע"י שאדם זוכה ללמוד את תורת הקבלה, וזה כן שייך אלינו, כי בשביל זה מספיק גם מה שכבר כתוב, כלומר גם ה'ראשי פרקים' מספיקים בשביל שאדם יזכה לנקודה הזאת של 'יראת הרוממות' (לפחות במדרגה נמוכה), גם בלי להגיע לתורת הנסתר של אור הגנוז. ואני מחזק על זה, כי לכולנו יש שייכות בענין הזה, ושלא נחשוב שאנחנו מדברים על דברים מאוד גבוהים, כי אדרבה בדור הזה אלו בדברים ששייכים לכל אחד ואחד. השם יזכנו אמן.

שבת שלום ומבורך עריכה: ליאור גבע

ומיד הוא מתבודד ואומר לקב"ה: 'אבא הבנתי, אני עושה תשובה'. והוא מחפש מה המידה כנגד מידה שמחמת הוא נענש, ועושה תשובה באמת ובתמים. ואם התשובה אמיתית אז הוא מעלה את היראה לשורשה, וכבר אין כח לדבר הזה להעניש אותו. וראינו את זה בחוש עם עצמו ועם אחרים ב"ה.

חיזוק על לימוד מסכת יבמות בקרב

כד. ע"י שזוכה כנ"ל לעלות את היראה לדעת, זוכה לקבל יותר שכל. עכשיו לומדים דף היומי במועד קטן, עלינו קצת בדרגה קצת יותר קשה, ואחרי זה בחגיגה נעלה עוד בדרגה, (דיני טומאה וטהרה) ואחר כך נגיע למסכת יבמות. עירובין כבר למדנו, נידה בעזרת ה' עוד נלמד, וידוע בזוהר כי תצא (ח"ג דף רעו). שאלו הגמ' מסכתות הם ראשי תיבות ענ"י. ויש לרמוז ש"ע"י הלימוד שלהם אדם ניצל מעניות, אבל גם הם ראשי תיבות ע"י, וא"כ על ידי הלימוד שלהם הוא מתקן גם את הפגם של ראיות האסורות שבעינינו. ואני כבר מתחיל לחזק על לימוד מסכת יבמות, שהיא מסכת קצת קשה, אבל זו הזדמנות חשובה אדם יכול לעבור את כל החיים והוא לא למד אף פעם יבמות, ולכן כדאי לנצל את הזמן שיבמות היא בדף היומי, וללמוד איתנו ביחד ולזכות למעלה הזאת.

ואף שיבמות היא מסכת קצת קשה, אבל הקב"ה נותן לנו יותר שכל, כי על ידי שאנחנו מעלים את היראה לשורשה, על ידי זה מתקיים בנו דברי רבינו (בתורה דידן וט"ז אות ד), "וז"ל: וְכִשְׁמַגִּיעַ לְבַחֲיַנְתָּ דַעַת, וְזָכַרְתָּ לְהַשְׁגַּת הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (משלי ח, יב) "אֲנִי חֲכָמָה שְׁכַנְתִּי עִרְמָה", שֶׁשְׁכַנְתָּ הַתּוֹרָה אֶצְלֵךְ פֶּר דַּעַת, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (דניאל ב, כא) קִדְשָׁא בְרִיךְ הוּא "יְהִיב חֲכָמָתָא לְחַפְיָמִין", ע"כ. כלומר תפסיק לחשוב כמה הראש שלך לא מבין בלימוד, כי אם אתה עושה את הנקודה הזאת של לשפוט את עצמך, ולהבין את הרמזים של הקב"ה מה הוא רוצה ממך, אתה מעלה את היראת שמים לשורשה, וזוכה להגדיל את הדעת, כי הקב"ה ייתן לך חכמה יותר גדולה, ותהיה מבין יותר בתורה בנגלה.

תפילה במסירות נפש ותורת הנסתר

כה. ומה אדם זוכה כשהוא מגיע לתורה שבנגלה? הוא זוכה לתפילה בכונה ובמסירות נפש. מה הענין של התפילה בכונה? לרבינו יש פה דרישה של תפילה במדרגה מאוד גבוהה. יש שני סוגי תפילות, יש סוג של תפילה שאדם מתפלל לצרכיו הגשמיים, אבל זה לא נקרא תפילה במסירות נפש, ורבינו רוצה שנגיע לתפילה במסירות נפש, ותפילה כזאת זה ע"י שאדם מתפלל – שלא בשביל צרכיו הגשמיים, אלא מתפלל רק בשביל שיתגלה כבוד השם בעולם, ובשביל הכבוד של עם ישראל. ורבינו פה מדבר על דבר מאוד גבוה, שאפילו התפילות הגשמיות, כמו 'רפאנו' ו'ברך עלינו', גם שם הוא מכוון שהתפילה שלו תהיה בשביל עם ישראל, ועל התגלות כבודו של הקב"ה בעולם, וזה נקרא התפילה במסירות נפש.

ועל זה אומר רבינו: וְעַל יְדֵי תְפִילָה שֶׁהִיא בְּמִסִּירַת נַפְשׁ שְׁמִבְטָל כָּל גְּשָׁמֵייתוֹ וְאֵין גְּבוּל (כלומר ע"י ביטול הגשמיות נעשה בלתי בעל גבול, כי הוא בבחינת אור בלי כלים), וְכִשְׁאֵין גְּבוּל, אֵזֵי יָכוֹל לְהַשִּׁיג הַתּוֹרָה שְׁלֵעֵתִיד שֶׁהִיא אֵינָה גְבוּל, וְאֵין נִתְפַּסֵּת בְּגְבוּל. כי מה הבעיה שבגללה אדם לא זוכה לסודות הקבלה? בגלל הגשמיות שלו, הוא לא יכול להשיג בשכל הגשמי שלו דברים רוחניים שהם בלתי